

relativizálják az őt körülvevő világot s benne megsokszorozódó önmagát, ezekben az egyébként nagy hatású versekben a megfigyelő nézőpontjából ugyancsak regisztrál, *szüntelen körülírással*, ahogy a *Panaszének*ek (*céltalanul járkalni*) című versében olvashattuk.

Rezignált szembesülés, sőt szembesítés történik meg a közepe, a *Túl a kordonokon* és a harmadik, a *Tizedik nap* ciklusainak hétstrófás szövegeiben. Nincs ítélet, sem a kívülálló morális pozíciójának fitogtatása; a tüntetés utáni utca is látványként, de nemcsak képek, hanem hangok, szagok, tompa és éjjeli színek felkavaró kavalkádjaként kerül elő. Mint például a *Túl a kordonokon*ban: „Voltak sarkok, körülzárt terek, ahol napokkal a szétvert tüntetés / után is érezni lehetett a könnygáz maró szagát. Ha a kiégett / autók roncsait el is távolították, a feltépett utcakövek, a burkolat / hiánya így sem hagyta feledni, hogy a város közepe bizonytalan / övezetté vált. Az éjszaka a szirénaké, a skandalóké, a gyűjtogatóké lett...” A sorvégek ritmikus törése egyfelől hangsúlyt helyez a záró kifejezésekre, másrészt a kötet változatos, sokszor játékos, nem egyszer dallamívet kirajzoló kötött és szabadvers-formáival összhangban a versbeszédet kiemeli az egynemű tragizáló vagy patetikus szemléletmódból. Az *új harag* itt elbeszélte megnyilvánulásait Schein megfigyelője nem emeli vagy alacsonyítja közvetlen politikai kontextusba, nem helyez el a szövegekben sem térre, sem időre utaló koordinátákat (s már magad sem tudod, kedves olvasó, hogy 2006-ban, 2010-ben vagy 2011-ben jársz-e), világégest sem vizionál. Ennél kilátástalanabb, sőt reménytelenebb horizontra helyezi a *frontváros* látványát, a lakhatatlan város lakóinak vak öngyűlöletét: „Időnként muszáj háborúzni. / Elvégre legbelül a viszonyok sosem voltak / békések. Egyetlen ember túl szűk hely ennyi vágyak és akaratnak.” A rezignáltságot pedig ebben a versben, és másutt is a kötetben, gyakorta váltja retorikusan szenvedélyes megszólító hang: „Ha egy napon elmész innen, ne vess a vállad fölött fillért! Mintha csukott / szemmel a Hold másik felén ülnél, növessz magadban jeget, és gyakorold / a lassú gyilkolás művészetét. [...] Innen csak fölfelé szökhetsz. Nem érdemes emlékezni a Földre.” S van még jó néhány hasonlóan kiemelkedően fontos darab ezekből az „állapotmérő”, hosszú versekből – *Exilium; Morpheusz adománya; Kifordított szemmel* –, melyek nemcsak tematikusan, de formai szempontból is rokon szerkesztésűek.

A *Tizedik nap* a kötet többi szövegétől eltérően epikus narratívából építkezik. „Egy svájci nyugdíjas, olvasod az újságban, az évek során szabályos erőddé / változtatta a házat.” Mintha az idős matematikatanár a versek beszélőjének különböző szövegeiben elhelyezett felszólításaira cselekedett volna („A győzelmű kapu, melyet az örület bevonulásához / emeltek, téged ne a békére intsen! [...] Tarts ki a készülődésben”. Vagy: „Nézz, figyelj! Vágj magadba!” És: „Élj vakon, és belül a villám fényében, mint aki már átlépett az idők kerekén!”) A társadalomból radikális cselekedetével kivonulni kész férfi persze nem szabadulhat a közösségi erőszaktól, s maga is erőszakos gesztussal rea-

gál. A tizedik napon talál rá a rendőrség az üldözőbe vett tanárra: „Nem volt nála más, csak egy határidőnapló, amelyből kiderült, / hogy akcióját egy egész Svájcra kiterjedő szabadságharc nyitányának szánta.”

A közéleti témát a költészetbe visszaemelő hang Scheinnél máshonnan és másképpen szólal meg, mint ahogy a legutóbbi időkben különböző fórumokon értékes vitát kavart szövegek. ¹ Schein költői alkatát mindig is halkszavúság, rejtőzködés, irigylésre méltó erudíció, gyengéd játékosággal könnyített intellektuális „mélységi keresés” jellemezte, s őt magát nem szokták mesterükként emlegetni a fiatalabb generációk. Figyelemre méltó azonban, hogy Schein nyáron megjelent kötetéről nem esett szó abban a fontos eszmecsereben, amely az *Élet és Irodalom* hasábjain bontakozott ki a közelmúltban, ² holott versgyűjteményének megkerülhetetlen darabjai beszélnek hiteles regiszterben, hiteles formában erről a tárgyról, megengedem, fajsúlyosabban, mint a diskurzust kiváltó szövegek.

Az olvasó, aki belefog az *éjszakai utazás*ba, minden bizonyítvánnyal többször fel fog ülni Schein kötetének bolygó figurájával együtt az esti vonatra, sokszor megfigyeli majd a hajnalban ébredező várost, mely oly gyakran menekülésre készíti, hogy aztán vissza is hívja. És mindig biztosabb lesz abban, hogy honnan indult, mint abban, hogy merre tart az út. De miként Jehuda Halévi, a középkori zsidó vallásfilozófia és költészet emblematikus alakjának szerepverseiben időről időre felbukkan a szerelemre, otthonra való vágyakozás mítosza ebben a könyvben, úgy a kalandvágyó olvasótól sem tagadtatik meg sem a másik utáni sóvárgásba vetett csalóka remény, sem a szakadatlan úton-lét súlyos könnyűsége. „Végre levegő. Távoltság, amit még egyedül kell bejárni, / helyet adva a mélyebb szenvedélynek. És ez már oly egyszerű, / mint egy etűd. Lépegetés a billentyűkön, nagy lélegzetszünetekkel. / És a végén ott az ébredés. Fölbredni amellet, akit szeretek.”

¹ Kemény István: *Búcsúlevél* (Holmi, 2011/2), illetve *Nyakkendő* (Élet és Irodalom, 2011/7); Térey János: *Magyar közöny* (Élet és Irodalom, 2011/22), vagy legutóbb Nádasy Ádám: *A hazafiúi hűségéről* című verse (Holmi, 2011/12).

² Lásd Nagy Gergely: *Párbeszéd a magyar alkonyatban* (Élet és Irodalom, 2011/36); Bán Zoltán András – Radnóti Sándor: *A magyar politikai költészetéről* (Élet és Irodalom, 2011/46), továbbá Térey János (2011/47), Elek Tibor (2011/48) és Nyilas Atilla (2011/49) hozzászólásai ugyanott.

Hercsel
Adél

A vers mint szerelmi aktus

(Villányi László: *Ámulat. Orpheusz, 2011*)

„Mert egy költemény (bármilyen költemény, függetlenül témájától), önmagában is szerelmi aktus, nem annyira a szerző és a témája, mint inkább a nyelv és a valóság egy darabja között” – idézi Brodskijtól, a nagy orosz költőtől Villányi László *Ámulat* című versekötetében. Villányi László valóban szeretkezik: úgy nyúl a szavakhoz, ahogy csinos, fiatal, velencei szőke műzsája hajlékony derekát fogja át, és olyan természetességgel simítja egymáshoz a szavakat, ahogy a szeretők csupasz testét rendeli egymáshoz a vágy és a szerelem. Gyengéden simogatja a szöveget, határozott és erős férfikezei alatt felsejlik a szavak titkos értelme és erotikája, amelyek engedelmességek neki, így a költő a műzsának tetszően, és hozzá méltó módon tudja a valóságot megszólítani.

Az *Ámulat* minden egyes verse a valóság egy-egy darabjának versbe szelidítése, egy nagyszabású kísérlet, hogy szerelme ámulatával írja le az őt körülvevő világot. Ez az ámulat azonban nem szül monumentális és burjánzó képeket, és nem is a nagy, kozmikus összefüggések felé, hanem a hétköznapi momentumaira irányítja a költői tekintetet. „Szépen élünk, hallottam éjfél tájban, s ha poétikus / akarnék lenni, akárha álmodból, írhatnám... szépen élünk.” Éppen ezért a legegyszerűbb, a leghétköznapiabb jeleneteket idézi meg, főszerepben a teniszező, a bicikliző, a fát ültető, a fürdőző, az alvó, a focimeccset végigigzoló, a Goethét olvasó, vagy éppen a fényben fürdő műzsával.

Villányi László vetkőztet: a legnagyobb természetességgel mezteleníti le a nyelvet és vele párhuzamosan az imádott nőt. Eszköztelen, a jelzőket mellőző, a költői alakzatokat és képeket patikamérlegesen kimérő, élőbeszédszerű, néha már-már túlságosan prózai nyelve és néhány soros, cím nélküli versei éppen olyan gyönyörűek, mint egy hamvas, fiatal szépség őszinte meztelensége. Villányi László házasságból: erősen narratív lírája egy érett költő, egy meglelt férfi hangja, aki nem a bimbozó, hanem a beérett szerelem szépségéről ontja egyszerre rajongó, és mégis visszafogott dalait. Ez a sajátos narratív Villányi-líra tökéletesen alkalmas arra, hogy elmesélje egy szerelem történetét a megismerkedéstől kezdve a lánykérésen át a beteljesült élet hétköznapi rutinjáig.

Az *Ámulat* valójában egy bájos történet arról, hogy nem a költő választja a műzsáját, hanem a műzsza szegődik a költő nyomába, és kiáltja utána egy korábbi költői alteregója, Vivaldi nevét. „Édesanyám hegedűművésznek szánt, hatéves koromig / dédelgette álmát, de a felvételin hamisan adtam elő / a betanult éneket. Néhány évtized múltán azért is lettem / Vivaldivá, legalább versben szóljon az áhított hangszer.” A költő két év múltán megkéri a műzsza kezét, de a történet nem ér véget a tipikus „egymáséi lettek, boldogan éltek, míg meg nem haltak” mesei zárlattal, hanem valójában az élet ezen a ponton kezdődik el. Villányi mindezzel tökéletesen tisztában van, és nem idegen számára az *Anna Kareninából* ismert elfogyasztott boldogság toposza sem, éppen ezért versei a szerelem, a vágy és a boldogság hosszú távú fenntartásának receptjei.

Villányi modern mitikus hősként hisz benne, hogy tehetséget kapott az istenektől a költészethez és a szerelemhez, de szerelmét és dalait csak akkor érdemi meg, ha nap mint nap rászolgál műzsája szerelmére, és szüntelenül szítja benne a szenvedély tüzét, és képes a szeretett nőt minden nap újból meghódítani. „Konokul hittem a költészet erejében, hogy általa valaki / majd segítőtársam lesz.” És Villányi műzsája valóban segítőtárs, hiszen verseinek témáit és motívumait is tőle kapja: a nő álmolja neki éjjelente, talán ébredés után azt suttogja a fülébe, hogy *Álmodtam neked*, majd nap közben olyan lelkesen meséli tovább álmait, hogy minden szavában ott lobog az ihlet. „De jó is volt felébrednem álmomból, / annak biztos tudatában, hogy te varázsoltad / a meredek hegyoldal tetejére az ismeretlen fa / gyökereit, legyen mibe megkapaszkodnom.”

Így a költő elindul az álmokba, melyek a gyermekkor, az ifjúkor, a műzsza nélkül töltött múlt idejébe vezetnek. „Már szokatlan, ha ébredés után / nem nyúlhatok kezédért. / Ha nem arcodat látom először, / s nem ámulhatok részletein. / Indulnék szemöldököd ívén, / vinne álmodba, szép szemhéjad mögé.” Villányi időről-időre visszatér a kislánymotívumhoz: szerelmét megpróbálja kislányszerűen elképzelni, és álomszerű múltidéző verseiben elmesélni neki gyermekkorának regényét. „Nem is tudom, meséltem-e már, Beregszászban / kezdtem el beszélni.” A kötet első ciklusának végén, ahol a búcsúzó műzsza integetni kezd, a múlt hirtelen ráugrik a városi tájra, és a természet egy vers erejéig visszaköveteli magának a területet, de máris indiánok érkeznek, egyenesen a mesék és a kamaszkori kalandregények világából.

A gyermekkor igazi kalandregényként jelenik meg, amitől nem idegen a vér, a rablógyilkosságok, az öngyilkosságok, a szörnyű betegségek és a kegyetlenségek sora sem. A tragédiák tárgyilagos leírásában azonban ott rejlik a szépség, ahogy Ica Néni harmadik gyermeke halála után kiejti kezéből a fodormentát, amit első fia születése óta az imakönyvében rejtett, majd elviszi a szíve. Villányi a sok rémmeséért cserébe gyógyító fodormentát

taként saját szerelmi történetével párhuzamosan elmondja szülei házasságának történetét. Az álom és a mesék világa mellett így meglevendnek a családi legendárium alakjai is, például a 19-es veterán, a vörös katonából maoistává lett Takács Bácsi, aki Kanadában indián lányt vett feleségül, vagy az anya figurája, aki három műszakban járt a győri kekszgyárba csomagolni a speciált és a pilóta kekszet, aki az apát a ravatalon kiterítve is ugyanolyan szépnek látta, mint Beregszászban, kapcsolatuk hajnalán.

A költő, aki szülei szerelméből született, *Ámulat*ban újjászületik a múzsa által, aki azért érkezett, hogy eltüntesse egy fél élet hiányát, és fiatal szépségével eleterőt leheljen a költőbe. „...első éjszakánk hajnalán / arra gondoltam: ha most kellene meghalnom, / valamiféle teljesség érzésével hálnék meg... barátom jóslatába / kapaszkodom, a csillagok szerint megadatik / majd a könnyű halál.” A szerelem, a halál és a barátság motívumai sok szállal és sokszorosan kapcsolódnak egymásba a kötetben, így lesz az *Ámulat* egyszerre a költő halottaskönyve is. Villányi László kopjafákat állít: verseiben az elők sorából eltávozott barátaira, többek között Parancs Jánosra, Lőrinczy Hubára, Baránszky Lászlóra, Dávid atyára és Bicskei Ottóra emlékezik.

Villányi László elszámol: az *Ámulat*ban elkészül a leltár, az utolsó téglá is a helyére kerül, végül felépül a Villányi-féle *Exegi Monumentum*, ami nem más, mint az élet tiszta és őszinte csodálata. Egy érett költő tekintete pásztázik a gyermekkor tájain, és föl sorolja mindazokat, akik a naiv gyermek számára oly meghatározóak voltak, vagy az idők során fontossá váltak. A múzsa oldalán, akinek bájaiból tanulva most lett igazán férfitvá, a halál sem vég, hanem sokkal inkább maga a kezdet, és a búcsú sem fájdalmas elszakadás, hanem gyengéd elbocsátás. „...halálos betegen is arról regélt, / milyen szép volt az ápolónő melle, ahogyan / előrehajolva beadta az injekciót. Temetésén egy pók ereszkedett a koporsójára, vidám / cikk-cakkjával arra figyelmeztetve: tíz év múltán se feledjem Baránszky Laci derűjét.”

A költő, aki írt már vágyakról, barátokról, szerelmekről, erotikáról, álmokról, angyalokról, fociról; játszott már Vivaldi húrjain, majd a világ nőinek bőrébe bújt, hogy megszólaljon a szerelem nyelvein; verseiben keresztül-kasul bejárta Budát, az imádott szülőváros, Győr tereinek, színeinek és hangulatainak is adózott rengeteg versben. Mindezek után végtelenül sokszor eredt a Győrt Szabadkával összekötő vonalon a nagy példaképek és irodalmi apák, Csáth vagy Kosztolányi nyomába, majd Újvidékre a családfa anyai ága után, és még tovább, Kavafisz hazájába, a mesés Alexandriába is. Mindezek után jött egy fiatal lány, aki finom kezekkel beoltotta az almafát, ami most olyan gyönyörűen és bőségesen virágozik, és olyan édes gyümölcsöt érlel, mint még soha. Villányi László *Ámulat*ban mind meglelte kincseit.

Útközben

Gárdos
Bálint

(Babiczy
Tibor:
A jóemberek.
Magvető,
2011)

Babiczy Tibor: A jóemberek

Babiczy Tibor negyedik verseskötetének titokzatos, hátborzongató prózai bevezetőjébe – amelyben egy kísérteties alak visz gyerekeket buszon a halálba – egy idézet élkelődik T. S. Eliot *A háromkirályok utazása* című verséből: „a fülünkbe dúdoltak a hangok, szólván, / Hogy mindez csak örület” (Vas István fordítása). A hívő Eliot költeményében a háromkirályok megrekednek a régi és az új világrand között: látják a gyermek Jézust, s így többé nem otthonosak a pogány vi-

lágban, de a születés számukra már nem jelenthet újjászületést. A kötet címe pedig az ír mitológia olyan lényekre utal, amelyek „túl rosszak, hogy a menyországba kerüljenek, és túl jók, hogy a pokolba.” A bizonytalan köztes helyzetekre jellemző feszültség érezhető *A jóemberek* verseiből is.

A feszültség egyrészt abból adódik, hogy balladák és lírai versek kerülnek egymás mellé a kötetben (amelyet András László válogatott és szerkesztett), másrészt a hangvétel éles változásaiból, akár egyetlen versen belül is. Jól mutatja ezt a kötet egyik legszebb verse, a *Hajnali rész*, amely nem csupán címével, de felépítésében is bizonyos mértékig Kosztolányi művét idézi: a nyugtalan, ideges álmatlanságtól a felemelő, bár korlátozott érvényű revelációig tart. „Felriadtam tegnap éjszaka. Talán / repülőgép zaja volt, talán a pokol / nyílt meg álmaimban – nem tudom.” Így kezdődik a vers, míg a zárlat (alig néhány sorral később) így szól: „tudtam, hogy egyszerűen csak / hazaértem legbelül, és megriasztott / ez az ismeretlen és régóta várt érkezés; // hogy nekem most már csak itt, / a közelemben, csak itt van otthonom.” Négy rövid versszak alatt a pokoltüzes rémálomtól a hazaérés nyugalmaig, a „nem tudom” bizonytalanságától a „tudtam” szilárdságáig jutunk el. Bár Kosztolányi „nagy ismeretlen Úr”-a helyébe egy szeretett ember kerül, a bizonyosság pillanata mintha rendíthetetlenebb lenne, mint Kosztolányi „tudom, hogy nincsen mibe hinnem”-je.

Fekete Richárd állapította meg Babiczky előző kötetéről, a *Levegővételtől*, hogy annak „legfőbb szervező erejét a bizonyta-

lanság érzése adja.”¹ Az új kötetre vonatkozóan ezt azzal egészíteném ki, hogy a bizonytalanság érzése mellett a bizonyosság vágya is fontos szervezőelv. A *Hajnali rész* zárata – amelyről József Attila *Ódájának* zárósora („Ahol én fekszem, az az ágyad.”) is eszünkbe juthat – ritka erővel sugallja a megérkezés nyugalmát.

A kötetet – a kortárs irodalomban szokatlan módon – a balladákban megjelenített rengeteg szörnyűség ellenére újra meg újra az idill kísérti meg: „nagy gyerekszemekkel / állok egy templomsárga / ház előtt. Látom a régi / utcát, a szomszéd integet. / Hallom, hogy zsong a / szökőkút. Érzem a bodza szagát. // Ez az otthonom. És újra / elcsodálkozom, hogy a / boldogság milyen / bonyolult, és hogy / mindenre hasonlít, csak / a boldogságra nem” (*Mozaik*). Az otthon békés nyugalma azonban nem zavartalan: „A padláson kísértet lakik” (*Padlásangyal*); „Az életünk / szüntelen ostromállapot” (*Argentum*); „...Úgy élünk ahogyan a könnyű hajó megy / A sima vizen vagy a nyári viharban / S nem látjuk hogy a mélyben / Mennyi ezüstsínű szem néz szakadatlan / Mennyi otromba test mozog / Mennyi hideg vér és ürülék...” (*Dalmát töredék*).

E kettősség miatt nem indokolatlan a lírai és az epikus költemények egymás mellé helyezése, még ha ma már a balladairás pusztá ténye is meglepően hat. A brutális gyilkosságok lírája (több közülük híres eset) bizonyos mértékig indokoltá, tartalmassá teszi a lírai versek rémisztő, kísérteties aspektusát. A bennük megjelenő valós borzalmak azonban egy elmúlt korszakhoz kapcsolódnak, jogos félelmeink között Hasfelmetsző Jack és a többi tizenkilencedik századi rém nemigen szerepelnek, a történetük inkább kéjesen borzongató egzotikum („Elfolyt szeme kékje s a Miss-ből csak / A fogsora maradt” – *Edinburgh-i ballada*), mint alászállás a mélybe – márpedig „Mélységbe száll, ki jót akar” (*A hírnök*). Nem igazán világos, mi a tétje e történetek újramondásának. Talán a számuk is szabadon növelhető vagy csökkenthető lenne.

Arany János balladáiban például soha nem a tett maga áll az érdeklődés középpontjában (gondoljunk az *Ágnes asszonyra*), hanem annak a következményei a léleekben. Babiczky figyelmét azonban mintha szenvedélyesen foglalkoztatná az elkövetés módja is („Lizzie Borden baltát ragadott / S annyára negyvenszer csapott / Roppan a csont és az apja halott / Ő negyvenegy ütést kapott” – *Lizzie Borden balladája*), dermesztő jelei („A lépcső is csupa vér volt” – *Calafelli ballada*), a megcsónkított holttest rettenete („Nem volt füle. Szája összevarva. / Vér sötétlett körötte mindenütt.” – *Az ismeretlen ember balladája*), az erőszakos halál egész borzasztó fiziológiája („Holtak szeme düldel” – *Edinburgh-i ballada*). Minha a tett jobban érdekelné a tettesnél, a büntetés („A piactéren Burke-öt felkötötték / Megfulladt szegény / Holttestét gyűjtők és kóbor kutyák / Hordták szerteszt” – *Edinburgh-i ballada*) a bűnhődésnél. Erőtéljes, feszes, hatásos leírások, izgalmas történetek, de többnyire a felszínen mozognak. „A pincébe kell menni Freuddal szénért” – idézte Parti Nagy Lajost tavaly a litera.hu-nak adott interjújában Babiczky,² s ép-pen ezt a „Mélységbe szállást” hiányolom a balladákból.

„És félek, mint a bolond, aki féli / ép gondolatát” – áll Babiczky előző kötetének nagyszerű címadó versében. Ezt alkalmazva úgy tudnám megfogalmazni a kétségkívül nagy tehetséget sugárzó kötettel szembeni fenntartásomat, hogy az örület és az „ép gondolat”-ok e kötetben is félnek egymástól: a „didergő mélysötétben” lakó „ismeretlen szörnyeteg”-ek (*Dalmát töredék*) ismeretlenek is maradnak. A gyilkosok motivációit nem értjük meg, nem világos, hogy a történetük kapcsolódik-e a normalitás világához, s különösen az idill otthonosságához. S így a sötét történetek némiképp melodramatikussá, a líra szépsége némiképp súlytalanná válik.

Bodor Béla írta 2007-ben a *Levegővételtől*, hogy „a költemények magukban sokkal erőteljesebbek, mint ciklusokba fogva.”³ Nagyön hasonlót sejtek én is az új kötetrel kapcsolatban. A fülszövegben azt olvashatjuk, hogy a lírai darabokat olvasva „levegőhöz juthatunk” a sötét balladák között, és Svébis Bence kritikája is megerősíti, hogy van olvasó, akinek a számára igaz ez.⁴ Ennek ellenére én túlságosan hirtelennek, nehezen követhetőnek éreztem a váltásokat. S különben sem szabad nagyszerű lírai verseket pihenőkké lefokozni.

Különösen a dalok ugyanis egészen kiválóak: *A hírnök* játékoságától („Fekszik a réten a róka. / A fákon sárga paróka. / Az ég a földre hajol ma. / Bámul a holdra a róka.”) a *Műrztteg* József Attilát idéző emelkedettségén át („Magas hegyek közt balagok. / Közel jönnek a csillagok. / Közel van a hajnal is. / Az én utam nem arra visz.”) a népdalszerűen csengő *Csillagfészekig* („Elrepült a madár, / sose jön haza már. / Hiába lesz este, / röpíti a teste.”).

Acsai Roland kritikája „Érett, letisztult, mély könyv”-nek írja le *A jóembereket*.⁵ Azt hiszem, ezt még elsietett lenne kijelenteni. Ám a Magvetőnél megjelent válogatás mégis kiemelt feladatot lát el, amikor egy fontos, alakulóban, még úton lévő költészetre hívja fel a figyelmet.

¹ Szépirodalmi Figyelő, 2007/4, 32.

² <http://www.litera.hu/hirek/babiczy-tibor-maga-ez-a-hely-irtozatoss>

³ <http://www.litera.hu/hirek/egy-ujabb-verseskotetrol>

⁴ Magyar Narancs, 2011. szeptember 8, 38.

⁵ <http://www.barkaaonline.hu/component/content/article/44-korabbi-bejegyzesek/2214-babiczy-a-joemberek>